

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-6-70-34>

УДК 338.001.36

Корбутяк А.Г., Чопенко Т.М.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОРТРЕТУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. У статті проаналізовані сучасні підходи щодо визначення дефініції «інвестиційна привабливість підприємства». Розглянуто показники двох груп фінансових показників, які характеризують інвестиційну привабливість підприємства. Визначено інвестиційну привабливість підприємств ПАТ «Зірка» та ТОВ «Піонія» на основі методики рейтингової оцінки. В аналіз залучено такі показники, як: рентабельності продажу, активів, оборотних активів та власного капіталу, коефіцієнт зносу, коефіцієнти абсолютної швидкої та поточної ліквідності, показники забезпеченості оборотних активів власними коштами та коефіцієнт автономії. Розглянуто практичні проблеми, які пов'язані з формуванням інвестиційної привабливості підприємств. Запропоновано ряд рішень, виконання яких забезпечить зростання інвестиційної привабливості компаній, а це в свою чергу активізує корпоративний сектор України.

Ключові слова: інвестиційна привабливість, ліквідність, активи, рентабельність, методика рейтингової оцінки.

Korbutiak Alina, Chopenko Tetyana

Chernivtsi National University named after Yuriy Fedkovich

COMPARATIVE CHARACTERISTICS OF THE PORTRAIT OF INVESTMENT ATTRACTIVE ENTERPRISE

Summary. The article analyzes modern approaches to defining the "investment attractiveness of the enterprise" definition. The investment attractiveness of Zirka PJSC and Pioniya LLC based on the methodology of rating estimation is determined. The indicators of two groups of financial indicators that characterize the investment attractiveness of the enterprise are considered. The first of them combines five indicators that characterize the effectiveness of enterprises, namely the possibility of obtaining income. The second group includes five financial indicators that characterize the solvency of enterprises, or, in other words, indirectly estimate the probability of returning invested funds by investors. The analysis involves indicators such as: sales profitability, assets, current assets and equity, depreciation rate, current, fast and absolute liquidity ratios, current assets availability by own funds and autonomy ratio. Provided their characteristics, normative values of indicators. The portrait of the investment attractiveness of the two enterprises is determined. A comparative analysis of indicators of investment attractiveness of the enterprise was conducted. The estimation of a financial condition of the enterprises on the basis of a method of rating estimation is determined. The practical problems connected with the formation of the investment attractiveness of enterprises are considered: the increase of liquidity of enterprises, bringing the index of the provision of circulating assets with own funds to the normative value. A number of solutions are proposed, the implementation of which will ensure an increase in the investment attractiveness of companies: optimization of the structure of negotiable and non-negotiable assets, attracting additional funds by owners, changing current dividend policy and reinvesting net profits in the company, which, in turn, activates the corporate sector of Ukraine will enable investors to analyze investment directions funds, choose the most successful investment projects.

Keywords: investment attractiveness, liquidity, assets, profitability, method of rating estimation.

Постановка проблеми. Залучення інвестицій виступає одним із найефективніших та найрозповсюдженіших джерел розширення та розвитку підприємств. Вони забезпечують науково-технологічний прогрес, стрімке економічне зростання, збільшення результатів діяльності суб'єктів господарювання, та як наслідок – економіки країни в цілому.

У структурі залучених засобів підприємства чималу роль відіграють інвестиційні ресурси. У зв'язку з цим підприємству, як об'єкту інвестицій, вкрай важливе забезпечення умов, при яких інвестор зможе вкласти кошти в підприємство. Виходячи з вище сказаного, все більшої актуальності набувають питання, які мають зв'язок з отриманням об'єктивної й адекватної оцінки цих можливостей, з метою їх подальшого збільшення. Одним із найбільш важливих завдань, які стоять перед інвестором є вибір об'єктів вкладення інвестицій, що мають найпривабливіші прогнози розвитку, це забезпечить найвищий

ступінь ефективності інвестицій. При цьому суб'єкт господарювання виявляє ініціативу і знаходить інвестора, переконуючи його інвестувати грошові кошти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання управління інвестиційною привабливістю неодноразово обговорювались такими вченими, як: І.А. Бланк, В.В. Бочаров, А.П. Гайдуцький, І.В. Нападковська, Я.С. Задорожна, Л.П. Дядечко, В.О. Коюда, Т.І. Лепейко, Л.С. Валірунова, О.М. Ястремська, О.Д. Данілов, Г.М. Івашина, О.Г. Чумаченко.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. При наявності багато чисельних досліджень не встановлено єдиного підходу до визначення «інвестиційної привабливості підприємства». До того ж у ринкових умовах завжди можна знайти кращі шляхи оптимізації діяльності підприємства, кожна з компаній неповторна та має свої особливості, а тому необхідний індивідуальний підхід в аналізі підприємств.

Мета статті. Провести порівняльний аналіз показників підприємств на основі методики рейтингової оцінки, запропонувати шляхи підвищення інвестиційної привабливості компанії.

Виклад основного матеріалу. Найважливішим джерелом економічного зростання є інвестиції. При прийнятті інвестиційного рішення оцінка інвестиційної привабливості окремого господарюючого суб'єкта набуває важливого значення, оскільки підприємства працюють у ринкових умовах, де діє конкуренція за освоєння нових ринків збуту готової продукції. Об'єктом управління виступає інвестиційна привабливість суб'єкта господарювання, управління яким забезпечить залучення інвестиційних джерел для інноваційного просування підприємства на прийнятних умовах та в необхідних обсягах. Інвестиційна привабливість підприємства є об'єктом управління, керуючи яким можна залучати інвестиційні ресурси для інноваційного розвитку підприємства в необхідних обсягах та на прийнятних умовах. Вітчизняні підприємства не викликають особливого інтересу для інвесторів в умовах глобалізованої економіки, це відбувається через невисоку конкурентоспроможність на зовнішніх і внутрішніх ринках українських товаровиробників. Слід зазначити, що підприємства з недостатньою конкурентоспроможністю та низькою прибутковістю можуть викликати привабливість для іноземних та вітчизняних суб'єктів господарювання за умови довгострокового розвитку та перспективи упродовження інвестицій.

Інвестування відіграє ключову роль у фундаментальних економічних процесах, що відбуваються на підприємствах. Від якісних і кількісних характеристик інвестиційних рішень залежить виробничий потенціал підприємства, ефективність його функціонування, галузева і відтворювальна структура суспільного виробництва. В теорії не існує загальноприйнятого розуміння терміну «інвестиційна привабливість підприєм-

ства». Підприємство повинно максимально підвищувати свою інвестиційну привабливість для того, щоб інвестор вклав гроші саме в його проєкт, тому дефініція поняття «інвестиційна привабливість» має суттєве значення при активізації інвестиційного процесу, а більш повне його розуміння дозволить прискорити процес залучення іноземних інвестицій в українські підприємства.

Думки науковців децю розрізняються, але доповнюють одна одну (табл. 1).

В основу проведення інвестиційного аналізу суб'єктів господарювання покладено методику рейтингової оцінки Це означає, що залучені дві ланки показників за допомогою яких розглядається інвестиційна привабливість при складанні рейтингу. Оцінка згідно з методикою рейтингової оцінки відбувається у два етапи. Перший етап визначається аналізом обмежень, накладених інвесторами, з ціллю відбору підприємств та формування переліку кандидатів, які відповідають викладеним вимогам і конкурують за отримання коштів на реалізацію власної інвестиційної програми.

Другий етап передбачає рейтингову оцінку підприємства з відбраного списку способом переліку підприємств у порядку зниження їх інвестиційної привабливості.

Аналіз обмежень ґрунтується на розрахунку відповідності чи не відповідності підприємств вимогам інвесторів: якщо підприємство відповідає вказаним обмеженням, воно буде включене у список, якщо простежуватиметься невідповідність заданим параметрам – підприємство виключається з подальшого розгляду.

При аналізі інвестиційної привабливості включаються відповідні обмежуючі параметри щодо:

- мінімальної рентабельності інвестицій;
- абсолютної окупності інвестицій при заданому відсотку за залучення інвестицій.

Рейтингова оцінка провадиться на основі вибору деякого структурного показника, що обчис-

Таблиця 1

Підходи до тлумачення поняття «інвестиційна привабливість підприємства»

Автор	Інвестиційна привабливість
Л.М. Алексеєнко [1]	узагальнена характеристика переваг та недоліків окремих суб'єктів інвестування з точки зору конкретного інвестора згідно зі сформованими ним критеріями
Г.В. Козаченко, О.М. Антипов, О.М. Ляшенко, Г.І. Дібніс [1–3]	інтегральна характеристика підприємства як об'єкта майнового інвестування з позиції перспектив розвитку (динаміки обсягів продажу, конкурентоспроможності продукції), ефективності використання ресурсів і активів, їх ліквідності, стану платоспроможності і фінансової стійкості, а також значення низки неформалізованих показників
Н.П. Макарій [3]	справедлива кількісна та якісна характеристика зовнішнього та внутрішнього середовища об'єкта
С.Ф. Покропивний [4]	інтегрована фінансово-економічна оцінка тієї чи іншої фірми як потенційного об'єкта інвестування
С.В. Юхимчик, С.Д. Супрун [3]	фінансово-майновий стан підприємства, ефективність використання його ресурсів, а також якісні характеристики: професійні здатності керівництва, галузева та регіональна приналежність підприємства, стадія життєвого циклу, добросовісність підприємства як партнера.
В.А. Машкін [4]	наявність таких умов інвестування, які впливають на переваги інвестора у виборі того або іншого об'єкта інвестування
В.А. Пахомов [5]	сукупність характеристик, що дозволяє потенційному інвестору оцінити, наскільки той або інший об'єкт інвестицій привабливіше за інші для вкладення коштів
Н.Ю. Трясціна [6]	комплекс показників діяльності підприємства, який визначає для інвестора область переважних значень інвестиційної поведінки
М.Е. Маленко, К.В. Хазанов [6]	визначається рівнем доходу, який інвестор може одержати на вкладені кошти

Джерело: розроблено авторами за [1–6]

люється шляхом додавання зважених репрезентативних коефіцієнтів, які відображають різні аспекти стійкості фінансового стану підприємства та ефективності його діяльності.

Таким чином, при складанні рейтингу аналізуються дві групи фінансових показників, які характеризують інвестиційну привабливість. У першу з них об'єднані п'ять показників, що відображають ефективність діяльності підприємств, тобто можливість отримання прибутку. До другої групи належать п'ять показників, що визначають платоспроможність підприємств, тобто надають оцінку ймовірності повернення вкладених коштів.

Показники, які характеризують ефективність діяльності підприємства:

1. Рентабельність продажу, що визначається шляхом відношення валового прибутку до виручки від реалізації. Рентабельність продажів показує, скільки прибутку генерує одна гривня реалізованої продукції. Межі цього показника коливаються в залежності від різних чинників, наприклад від виду економічної діяльності. Це зумовлено різною швидкістю обертання ресурсів, особливостями розмірів капіталу, який потрібен задля збільшення прибутку та досягнення очікуваних результатів. Простежується безпосередня залежність величини коефіцієнта рентабельності продукції від складу інвестицій підприємства. Тобто при рівних умовах зі зростанням величини позикового капіталу буде знижуватися рентабельність продажів [7]:

$$R_{\text{прод}} = \frac{ВП}{ЧД} \times 100\% \quad (1)$$

де ВП – валовий прибуток;
ЧД – чистий дохід.

2. Рентабельність активів відображає скільки гривень прибутку отримає фірма з одиниці вартості активів не зважаючи на методи залучення грошових ресурсів. Обчислюється шляхом відношення чистого прибутку до середньорічної вартості активів. Об'єктивна необхідність застосування показника обумовлюється тим, що таким чином оцінюється ефективність експлуатації майна підприємства. Це забезпечить отримання доходів і в майбутні періоди роботи [7]:

$$R_a = \frac{ЧП}{A} \times 100\%, \quad (2)$$

де А – середньорічна вартість активів.

3. Рентабельність оборотних активів. Обчислюється шляхом відношення чистого прибутку до середньорічної величини оборотних коштів [7]:

$$R_{oa} = \frac{ЧП}{OA} \times 100\%, \quad (3)$$

де OA – оборотні активи

4. Рентабельність власного капіталу вираховується як відношення чистого прибутку підприємства до величини власного капіталу. Цей показник, з точки зору інвесторів виступає найкращою оцінкою результату господарської діяльності, адже інвестори вкладають у підприємства свої кошти з ціллю отримання прибутку [7]:

$$R_{вк} = \frac{ЧП}{BK} \times 100\%, \quad (4)$$

де BK – власний капітал.

5. Коефіцієнт зносу визначається шляхом відношення суми зносу до середньорічної вартості основних засобів та відображає технічний стан основних засобів підприємства [7]:

$$K_{zn} = \frac{\sum Z}{OZ} \times 100\%, \quad (5)$$

де Z – знос;

OZ – середньорічна вартість основних засобів.

Показники, що характеризують платоспроможність підприємства:

1. Коефіцієнт поточної ліквідності відображає яка частина поточних може бути погашена підприємством за умови мобілізації всіх оборотних активів. Якщо ситуація складається таким чином, коли оборотні активи перевищують короткострокові зобов'язання, то підприємство володіє значним обсягом вільних ресурсів, сформованих з власних джерел. З точки зору кредиторів такий стан є більш прийнятним, оскільки посилюється впевненість у погашенні позик. Аналізуючи дане явище з точки зору ефективності провадження господарської діяльності, відволікання коштів у дебіторську заборгованість призводить до зменшення суми прибутку [7]:

$$K_n = \frac{OA}{ПЗ}, \quad (6)$$

де OA – оборотні активи;

ПЗ – поточні зобов'язання.

2. Коефіцієнт швидкої ліквідності – індикатор короткострокової ліквідності компанії, який вимірює здатність компанії вчасно погасити свої короткострокові зобов'язання з допомогою високоліквідних активів. [7]:

$$K_{\text{шв}} = \frac{OA - Z}{ПЗ} = \frac{ДЗ + ПФІ + ГК}{ПЗ}, \quad (7)$$

де ПФІ – поточні фінансові інвестиції;

ДЗ – дебіторська заборгованість;

ГК – грошові кошти та їх еквіваленти.

3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності відображає ту частину поточних зобов'язань, який зможе погасити підприємство миттєво за рахунок наявних грошових ресурсів. Показник вираховується як відношення найбільш ліквідних активів до короткострокових зобов'язань [7]:

$$K_{\text{абс}} = \frac{ПФІ + ГК}{ПЗ}, \quad (8)$$

4. Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними коштами відображає ту частину оборотних коштів підприємства, що сформована за рахунок власного капіталу. Чим вища частка власних коштів позичальника в покритті оборотних активів, тим безпечнішим для кредитора є укладання кредитних угод [7]:

$$K_{zoa} = \frac{OA}{BK}, \quad (9)$$

5. Коефіцієнт автономії відображає частку власних коштів у загальній сумі шляхів фінансування. За допомогою даного фінансового коефіцієнта можна визначити залежність суб'єктів господарювання від зовнішніх джерел фінансування, це уможливило здійснення діяльності без потреби у залученні позикового капіталу. Даний фінансовий показник відображає наскільки фінансові зобов'язання підприємства можуть бути покриті за рахунок власного капіталу [7]:

$$K_{авт} = \frac{BK}{K}, \quad (10)$$

При проведенні дослідження [7] було розроблено бальну оцінку параметрів, які знайшли місце в рейтинговій оцінці інвестиційної привабливості (табл. 2). Відбувається оцінка величини первинного параметра (за визначений рік), потім отриманий бал підлягає коригуванню з урахуванням динаміки.

Первинні параметри даної методики наступні. Оцінки:

- «добре» – 2 бали;
- «задовільно» – 1 бал;
- «в межах допустимого значення» – 0;
- «незадовільно» – мінус 1 бал;
- «дуже незадовільно» – мінус 2 бали.

Коригування на динаміку показників:

- «дуже позитивна» (+50%) – плюс 20%;
- «позитивна» (від +10% до 50%) – плюс 10%;
- «стабільна» (від -10% до +10%) – 0;
- «негативна» (від -50% до -10%) – мінус 10%;
- «вкрай негативна» (менше -50%) – мінус 20%.

Далі проводиться ранжирування підприємств відповідно до попередньо розрахованих балів і скоригованих з урахуванням динаміки. На основі цього складається рейтинг підприємств по їх інвестиційній привабливості. Складання рейтингу є завершальним етапом оцінки абсо-

лютної та відносної інвестиційної привабливості підприємств. Значення полягає в тому, що інвестор отримує кількісне обґрунтування порівняльної прибутковості різних альтернатив вкладення фінансових ресурсів з врахуванням обмежуючих параметрів та вимог щодо окупності інвестицій.

Рентабельність продаж. Даний показник показує величину чистого прибутку або ж збитку, що надходить на підприємство в кожній гривні від продажу продукції, товарів, робіт, послуг і визначається відношенням чистого прибутку до чистого доходу. Підприємство «Зірка» отримує 13,3 копійок прибутку, що на 14,5 копійок менше, ніж на ТОВ «Піонія». Причиною зниження цього коефіцієнта може бути ріст витрат на виробництво і реалізацію продукції. Іншою причиною цього може бути падіння загального обсягу продажів.

Рентабельність активів показує величину отриманого прибутку в розрахунку на одну гривню активів підприємства, які постійно знаходяться на його балансі. ПАТ «Зірка» отримує 3,8 копійок прибутку в розрахунку на одну гривню активів, а на ТОВ «Піонія» отримано 24 копійок прибутку в розрахунку на одну гривню активів. Тобто на ТОВ «Піонія» ситуація гірша, але підприємство є прибутковим. Факторами такого відставання є неоптимізована структура оборотних активів, і зниження суми чистого прибутку.

Таблиця 2

Бальна оцінка параметрів інвестиційної привабливості підприємства

Показники	Оцінка				
	добре	задовільно	в межах допустимого значення	незадовільно	дуже незадовільно
Рентабельність продажу, %	>20	5-20	0-5	-20-0	<-20
Рентабельність активів, %	>15	5-15	0-5	-10-0	<-10
Рентабельність власного капіталу, %	>45	15-45	0-15	-30-0	<-30
Частка зносу основних засобів, %	<20	20-30	30-45	45-60	>60
Рентабельність оборотних активів, %	>30	10-30	0-10	-20-0	<-20
Коефіцієнт поточної ліквідності	>1,3	1,15-1,3	1-1,15	0,9-1	<0,9
Коефіцієнт швидкої ліквідності	>1	0,8-1	0,7-0,8	0,5-0,7	<0,5
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	>0,3	0,2-0,3	0,15-0,2	0,1-0,15	<0,1
Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними коштами, %	>22	12-22	0-12	-11-0	<-11
Коефіцієнт автономії, %	>50	20-50	10-20	3-10	<3

Джерело: розроблено авторами за [7]

Таблиця 3

Рейтингова оцінка інвестиційної привабливості ПАТ «Зірка» і ТОВ «Піонія»

Показники	ПАТ «Зірка»	Бальна оцінка	ТОВ «Піонія»	Бальна оцінка
Рентабельність продажу, %	27,8	2	13,3	1
Рентабельність активів, %	24	2	3,8	0
Рентабельність власного капіталу, %	76,3	2	10,5	0
Частка зносу основних засобів, %	0,51	-1	0,14	2
Рентабельність оборотних активів, %	229,7	2	82	2
Коефіцієнт поточної ліквідності	0,16	-2	0,08	-2
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,13	-2	0,07	-2
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,00019	-2	0,00018	-2
Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними коштами, %	-1,82	2	-1,63	2
Коефіцієнт автономії, %	0,33	1	0,36	1
Сума балів	–	4	–	2

Рентабельність власного капіталу характеризує величину отриманого прибутку або збитку, отриманого на одну гривню власного капіталу підприємства. На другому підприємстві отримано прибуток у розмірі 10,5 копійок на одну гривню власного капіталу підприємства, а на ПАТ «Зірка» 76,3 копійок прибутку. Тобто даний показник підприємства «Піонія» менший на 86%.

Коефіцієнт поточної ліквідності на двох підприємствах не може вчасно відповідати за своїми поточними зобов'язаннями. В підприємстві «Зірка» є 0,13 гривень на кожну гривню поточних зобов'язань. А в ТОВ «Піонія» лише 0,07 гривень. У разі виникнення системної кризи ліквідності компанії можуть бути оголошені банкрутами.

Коефіцієнт швидкої ліквідності знаходиться нижче межі нормативного значення, і на кожну гривню поточних зобов'язань ПАТ «Зірка» припадає 0,13 гривні високоліквідних оборотних активів, на фірмі «Піонія» ще менше – 0,07 гривні. Це свідчить про низьку платоспроможність компанії.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності не досягає нормативного значення на жодному з порівнюваних підприємств. Це свідчить про те що компанії не зможуть вчасно погасити борги у випадку, якщо термін платежів настане незабаром.

Негативне значення показника забезпеченості оборотних активів власними коштами говорить про те, що весь власний капітал і довгострокові джерела спрямовані на фінансування необоротних активів і в компанії немає довгострокових коштів для формування власного оборотного капіталу.

Компанії значно залежать від позикових коштів. ПАТ «Зірка» здатна фінансувати тільки 33% активів за рахунок власних коштів, що на 3% менше значення ТОВ «Піонія».

Методика рейтингової оцінки показала (табл. 3), що інвестиційна привабливість ТОВ «Піонія» нижча на 50% у порівнянні з ПАТ «Зірка». Основними причинами стало зниження рентабельності підприємства у звітному періоді, а також коефіцієнтів ліквідності.

Висновки і пропозиції. В результаті аналізу підприємств за рейтинговою оцінкою сформовано пропозиції щодо підвищення інвестиційної привабливості. Показник рентабельності продажу вказує на ефективність збутового процесу. Для підвищення його на ТОВ «Піонія» необхідний аналіз собівартості, щоб знайти причини відхилення від нормативного показника, також потрібно провести аналіз ринку, щоб з'ясувати вплив маркетингових факторів.

Оптимізація структури активів дозволить скоротити їх обсяг і підвищити рентабельність

за умови, що обсяг генерованого прибутку підвищиться або залишиться на попередньому рівні. З огляду на те, що рентабельність активів формується під впливом всіх внутрішніх і зовнішніх факторів, резерви підвищення показника можуть знаходитися у всіх сферах роботи компанії. Загалом, необхідно працювати в напрямку зниження суми витрат і підвищення доходів.

З огляду на формулу розрахунку рентабельності власного капіталу, можемо стверджувати, що зниження суми власного капіталу, за умови, що ефективність роботи компанії залишиться на попередньому рівні, призведе до підвищення рентабельності власного капіталу. Зниження виробничих, збутових та інших витрат дозволить підвищити чистий прибуток, як і активізація роботи з нарощування доходу. Тому робота в цьому напрямку дозволить підвищити рентабельність власного капіталу.

Якщо компанії не вистачає основних засобів, то, їх необхідно придбати. У випадку, якщо зайві основні засоби відволікають фінансові ресурси, то рішення про їх продаж необхідно добре продумати. Слід врахувати такі фактори, як очікуваний попит на продукцію або послуги в майбутньому, очікуваний рівень інфляції, фактичну і очікувану кількість інновацій в найближчі роки в галузі, здатність наростити обсяг виробництва і збуту за рахунок витіснення конкурентів та інше.

Для підвищення значення поточної ліквідності двом компаніям необхідно працювати в напрямку підвищення суми оборотних активів і зниження суми поточних зобов'язань. Для зниження суми поточних зобов'язань можна, наприклад, домовитися про надання кредитних коштів на більш тривалий період часу.

Те ж саме стосується і показників швидкої ліквідності: слід працювати в напрямку збільшення суми високоліквідних активів і зниження суми поточних активів.

Для коригування показника абсолютної ліквідності компанії можуть залучити позикові кошти, реалізувати частину зайвих активів і збільшення суми найбільш ліквідних активів.

Для підвищення показника забезпеченості оборотних активів власними коштами в компаніях можна оптимізувати структуру оборотних і необоротних активів, залучити додаткові кошти власників, змінити поточну дивідендну політику і реінвестувати чистий прибуток в компанію.

Оскільки ситуація з платоспроможністю уже порушена, то бажаним заходом є вкладання додаткових коштів власниками або залучення стороннього інвестора. Це забезпечить відповідний рівень коефіцієнта автономії.

Список літератури:

1. Бутинко В.В. Інвестиційна привабливість підприємств економічний зміст та дефініції. *Агросвіт*. 2013. № 9. С. 61–64.
2. Римарева Л.М. Інвестиційна привабливість як стратегічна мета підприємства. *Вісник наукових досліджень*. 2008. № 9. С. 35–40.
3. Кухта П.В. Управління інвестиційною діяльністю підприємств України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами». 2008. 20 с.
4. Удалих О.О. Управління інвестиційною діяльністю. 2006. 289 с.
5. В.М. Гриньова, В.О. Коюда, Т.І. Лепейко, О.П. Коюда. Інвестування. 2-ге вид. Харків : Інжек, 2008. 452 с.
6. Чернягін А.С. Методичні підходи до оцінювання інвестиційної привабливості. *Інвестиції: практика та досвід*. 2010. № 10. С. 14–17.
7. Зянько В.В. Фінансовий аналіз та звітність: практикум : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2008. 87 с.

References:

1. Butinko V.V. (2013). Investicijna privablivist pidpriyemstv ekonomichnij zmist ta definiciyi [Investment attractiveness of enterprises economic content and definitions]. *Agrosvit*, 9, 61–64. (in Ukrainian)
2. Rimareva L.M. (2008). Investicijna privablivist yak strategichna meta pidpriyemstva [Investment attractiveness as a strategic goal of the enterprise]. *Visnik naukovih doslidzhen*, 9, 35–40. (in Ukrainian)
3. Kuhta P.V. (2008). Upravlinnya investicijnoyu diyalnistyu pidpriyemstv Ukrayini [Management of investment activity of enterprises of Ukraine] : avtoref. dis. na zdobuttya nauk. stupenya kand. ekon. nauk : spec. 08.00.04 «Ekonomika ta upravlinnya pidpriyemstvami». (in Ukrainian)
4. Udalih O.O. (2006). Upravlinnya investicijnoyu diyalnistyu [Management of investment activity]. (in Ukrainian)
5. Grinova V.M., Koyuda V.O., Lepejko T.I., Koyuda O.P. (2008). Investuvannya [Investment]. 2-ge vid., doopr. i dop. Kharkiv : Inzhnek. (in Ukrainian)
6. Chernyatin A.S. (2010). Metodichni pidhodi do ocinyuvannya investicijnoyi privablivosti [Methodical approaches to investment attractiveness estimation]. *Investiciyi: praktika ta dosvid*, 10, 14–17. (in Ukrainian)
7. Zyanko V.V., Yepifanova I.Yu. (2008). Finansovyi analiz ta zvitnist: praktykum : navchalnyi posibnyk [Financial analysis and reporting: Workshop: Tutorial]. Vinnytsia : VNTU. (in Ukrainian)